

*Z duše
do duše*
triton
Praha / Kroměříž

Pro koho kvestou stromy

Alby

ilustrovala Sofie Helfert

Pro koho kvetou stromy

Alby

ilustrovala Sofie Helfert

Stanislav Juhaňák - Triton

Pro koho kvetou stromy?

*Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována,
rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele*

© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2019
Illustrations © Sofie Helfert, 2019

Vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,
Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7553-611-2

Předmluva

Původně blogové příspěvky jsem na internetu kdysi objevil náhodou. Vycházely nepravidelně v průběhu roku 2003 a nutno říci, že poněkud vystupovaly mezi ostatními texty. Chytily mě za srdce. Svou upřímností a lidstvím.

Společně s přáteli jsme začali po autorovi a jeho sestře pátrat. Přes všechnu naši snahu jsme však Albyho, jak se autor na blogu přezdíval, nenašli.

Přišlo nám škoda, aby se tento příběh úplně ztratil. A tak nyní zásluhou laskavého nakladatelství Triton tyto texty vycházejí v knižní podobě. Koneckonců podtituly některých kapitol tenkrát začínaly slovy „Můj pokus o knihu...“, takže věříme, že vydání knihy je v souladu s přáním autora.

Třeba právě Vy Davida nebo Aňu znáte, nebo jste je znali. Ozvěte se prosím do nakladatelství Triton, stále doufáme ... a předem děkujeme.

Michal Říha

Kdo jsem?

Ach, ta věčná otázka trápí snad nás všechny od okamžiku, kdy začneme vnímat tento svět. Kdo jsem?

To se ptáme pomalu celý život. Ptáme se tak hlavně v důležitých životních okamžicích, kdy se musíme nějak zachovat, nějak rozhodnout, nebo když se jen ohlížíme za tím, čemu říkáme „můj život“. Kdo jsem? Jsem parchant, který v klíčovém okamžiku donese šéfovi tu správnou informaci? Jsem dobrý milenec? Jsem dobrý kamarád? Jsem dobrý otec? Jsem požitkář? Jsem klikař, anebo smolař? Je tisíc, ba milion podob, které mohu mít a kým vlastně mohu být. Každý se snažíme odpovědět si sám. Někdy lépe, někdy hůře. Takže: kdo jsem?

Jsem obyčejný člověk. Fuj, to ale zní. A přesto je to pravda. Mám praštnou práci, takže pět dní ze sedmi většinou trávím na služebních cestách a jezdím do nejšílenějších končin naší planety, protože tam jezdí naši klienti. Tam se zmrzačí nebo nakazí nějakou šílenou chorobou a jejich cestovní pojišťovna se o ně musí postarat. Na cestu

vyráží úředník, vyjednaváč, byrokrat, utěšitel, opatrovník a kdo ví, jak bychom to ještě mohli nazvat, zkrátka a jen Alby – neboli já. Takže pokud se kamkoliv chystáte a rozhodnete se tam zmrzačit, přizabít či kdovíco ještě, můžete mě tam potkat. Budu zařizovat a vyjednávat vše kolem vašeho přežití, ošetření a převozu domů. Někdy to může být i hodně naivní počínání, obzvláště v zemích, kde se za nemocnici považuje cokoliv, co alespoň trochu smrdí dezinfekcí. Nedělám kariéru – v mé profesi to jaksi ani nejde. Dělán stále to stejné dokola, ale baví mě to a mám při tom dobrý pocit, že někomu skutečně pomáhám v překerní situaci. Zítra budu sedět v kanceláři, vyřizovat doklady a papíry předešlých případů a čekat, kdy zazvoní telefon, přijde fax anebo e-mail a já dostanu befe: dnes třeba Bombaj. Záleží na štěstí. Klientela, která cestuje individuálně po světě, skutečně nezná hranic...

Mám rád psaní a různé literární pokusy, ale mám na to hrozně málo času. Rád rozjímám a filozofuji, a snad proto nejsem a asi ještě hodně dlouho ani nebudu ženatý.

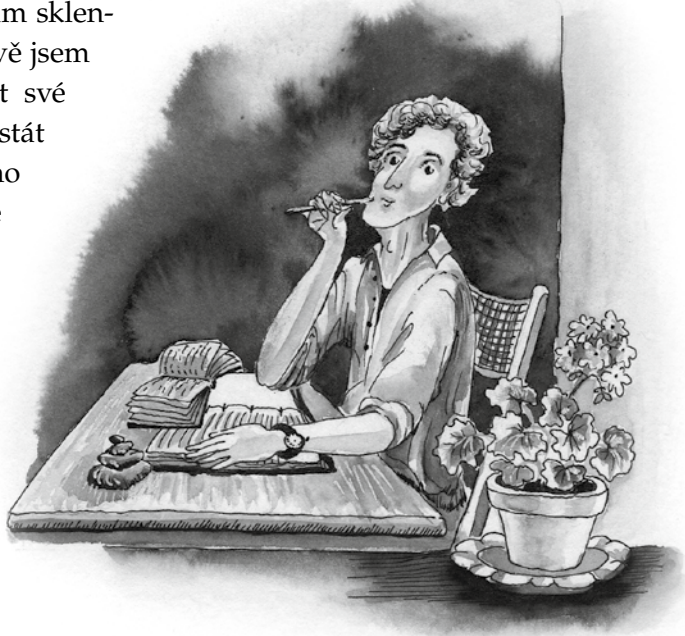
Baví mě pohyb v jakékoliv vodě a také si rád zahraju golf nebo tenis, vše jen občas.

Mám rád ženy, ale jejich přítomnost se musí dávkovat obezřetně a člověk je také musí obezřetně vybírat. Dvakrát měř, jednou řež – to se mi v této oblasti více méně osvědčilo. Od prvotního pocitu, že

ženy znám a rozumím jim, jsem se dostal k myšlence, že je neznám a nerozumím jim, až po dobu dnešní, kterou bych asi označil jako „nevyznám se v nich, ale mám je rád, s nimi je někdy těžko, ale bez nich bývá ještě hůř“. Občas si ten „luxus“ tedy dopřávám.

Jsem, alespoň podle úsudku mých přátel, spíš samotář a samorost. Rád si dám dobrou sklenku o samotě, ale stejně tak rád si dám sklenku s přáteli. A právě jsem se rozhodl osmělit své samotářské ego a stát se součástí vašeho lesa. A pokusím se přinášet vám zajímavé zvěsti ze svých cest.-

Táta

„Davide! Zatraceně, Davide!“ křičela máma z našeho pokoje.

Já vím, nechal jsem Aňu samotnou a měl jsem ji hlídat. Zase tam něco vyvedla? Chtěl jsem být chvíli sám. Jen chvílku!

„Pojď se na to podívat, Davide!“ křičela vytrvale.

Přišoural jsem se k našemu pokoji a nahlédl tam. Aňa byla samá barva. Pootvírala všechny mé tempéry a zmazala se k nepoznání. Upatlala koberec. A jazyk měla celý barevný.

„Ona to jedla! Bože! Musíme s ní k doktorovi! Co když jsou ty barvy jedovaté?“

„Jedovaté? Ale prosím tě, takové se už nevyrábějí... Nebuď hysterická...“ řekl táta.

Začal jsem kmitat, aby se máma trochu uklidnila. Pomohl jsem jí Aňu obléknout a vyrazili jsme společně k doktorovi. Bylo jasné, že táta nás tam neodveze. Potěšilo by ho, kdyby se těmi barvami otrávil a věděl jsem to já, stejně jako to věděla máma. Jediný, kdo to nevěděl, byla Aňa. Tedy alespoň si to myslíme...

„Jestli to nezvládáte, můžeme ji umístit v ústavu...“ řekl doktor hned poté, co Aňu prohlédl a konstatoval, že nebezpečí jí nehrozí. Ty barvy nebyly jedovaté.

Máma se na mě dívala vyčítavě. Mohl jsem za to. Aňu by do ústavu nikdy nedala, i když nám to mnohokrát nabízeli.

„Aňa má Downův syndrom, ale to ještě neznamená, že není má dcera. A když je má dcera, nemůže být v nějakém ústavu.“

Opakovala to často.

Táta na to říkával: „No jasně! Všem nám z ní tady jednou přeskočí! A já abych dřel jako magor, protože ty se celý den jen staráš o holku! Všem by bylo líp! A jí taky.“

Nevěděl jsem, kdo má pravdu. Bylo mi deset a má dvanáctiletá sestra mi visela na krku den co den. Přišel jsem ze školy, udělal si

úkoly a potom ať jsem dělal, co jsem dělal, měl jsem ji u toho. Jedním okem jsem na ni musel dohlížet. Máma si taky někdy potřebovala nakoupit a udělat spoustu jiných věcí než skákat jen kolem Ani. Zpytoval jsem své svědomí mnohokrát a dodnes nedokážu říct, jestli jsem si tehdy přál, aby ty barvy byly jedovaté.

Věděl jsem, že táta Aňu nenáviděl. Cítil jsem to z každého jeho pohybu. Nesměla s námi sedět u stolu, pokud jsme jedli a u stolu byl i otec. To pak Aňa seděla u vlastního stolečku stranou. Když byl táta v práci, vždycky jsme seděli u stolu s maminkou společně. A když měla přijít otci nějaká důležitá návštěva z práce, musela Aňa pryč. Většinou jsme jezdili k babičce na návštěvu. Nedělní procházky byly jen pro mě, mámu a tátu. Aňu hlídala babička. Byl to jeden z mála okamžiků, kdy jsem si i já užil samoty. Těšil jsem se na nedělní procházky. Cítil jsem při nich zvláštní úlevu. Díval jsem se na lidi kolem nás a říkal jsem si, jak je krásné, že se na nás nikdo nedívá. Že vypadáme, jako bychom skutečně byli jen obyčejná a normální rodina...

Když máma jednou dostala zápal plic a odvezli ji do nemocnice, musela se k nám nastěhovat babička. Než se to však všechno zařídilo, museli jsme jeden den prožít společně sami: Aňa, já a táta. Když ležela večer Aňa ve vaně, táta se na ni díval škvírou pootevřených dveří.

„Mohla to být tak nádherná holka, co říkáš?“ zeptal se mě.

Pokrčil jsem rameny.

„Mohla být krásná...“

Znovu jsem pokrčil rameny.

„Nechej ji tam hodinu, třeba se utopí...“ řekl vzápětí chladně a šel si zapálit a nalít panáka.

Nechal jsem ji tam. Když jsem přišel, abych jí pomohl z vany a dohlédl na její usušení, ležela nehybně a obličej měla až po nos ve vodě. Začal jsem křičet a třást s ní.

Táta vzápětí přiběhl, vytáhl Aňu z vany a začal ji fackovat, masírovat jí hrudník a dávat umělé dýchání:

„Sakra, Aňo!! Dýchej! Slyšíš, dýchej!“ říčel.

Vzápětí začala Aňa kašlat a z úst i z nosu jí stříkaly proudy vody. „Bože!“

V tom okamžiku jsem viděl tátu poprvé brečet.

V tom okamžiku táta naposledy objímal Aňu. Rozhodně naposledy, kdy jsem to viděl. Od té doby jsem věděl naprosto jistě, že měl Aňu rád. Jenom jsem nevěděl, jak mám tomu všemu vlastně porozumět. Dnes bych řekl, že tátova bolest byla tak hluboká, že jsme ji nedokázali ani pochopit. A on ji nedokázal zvládat. Proto byl takový, jaký byl.

Nikdy se nesmířil s tím, že „něco takového“ zplodil zrovna on. Býval by rád chodil na návštěvy za Aňou do ústavu a já vím, že by byl vzorný návštěvník. Nosil by jí dortíky i bonboniéry, chodil by za ní příkladně každý víkend a byl by šťastný, že ji po zbytek týdne nemá na očích. Jenomže ji na očích měl.

Jednou mě táta vzal s sebou do restaurace, objednal nádhernou večeři, a když jsme dojedli, tak mi řekl:

